

วารสาร

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Journal of Humanities and Social Sciences
Suratthani Rajabhat University

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Journal of Humanities and Social Sciences
Suratthani Rajabhat University

เจ้าของ
ที่ปรึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณาธิการ
รองบรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลัย กาลวิบูลย์
อาจารย์จิรวรรณ ศรีหนูสุด
ศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา สาและ
ศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ปรีชา กาญจนาคม
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน
ดร.สายสวาท เกตุชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ ทองนุ้ยพรหมณ์
อาจารย์วนิษา ดิคำ
อาจารย์พงศ์เทพ แก้วเสถียร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สำนักงานกองบรรณาธิการ

นางสาวซาปิรา ละเหร์
อาจารย์อมรรัตน์ แซ่กวง
อาจารย์อรอาไพ นับสืบ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ เผือกคง
Mr. Christopher John Hawes

สำนักงาน

สำนักงานกองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
272 หมู่ 9 ต.ขุนทะเล อ.เมืองฯ จ.สุราษฎร์ธานี 84100 โทร. 0 - 7791 - 3363 ต่อ 1163
E - mail: jhs@sru.ac.th

จำนวนพิมพ์
พิมพ์ที่

1,000 เล่ม
บริษัท พิมพ์ดี จำกัด
30/2 ม. 1 ถ.เฉวงวิถีสี่ ต.โคกขาม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
โทร. 02 - 401 - 9401 - 7, 085 - 918 - 7426 โทรสาร. 02 - 401 - 9417
E - mail: sale@pimdee.co.th

จัดรูปเล่ม

นางสาวซาปิรา ละเหร์

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI เป็นวารสารกลุ่มที่ 1 พ.ศ. 2560

ต้นฉบับทุกเรื่องพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ด้วยรูปแบบ Double - blind Peer review เฉพาะสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การตีพิมพ์บทความจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากกองบรรณาธิการเป็นลายลักษณ์อักษร

บทบรรณาธิการ

การเลือกตั้งครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการมาใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งของคนสองชั่วอย่างชัดเจน ระหว่างคนรุ่นเก่าหัวอนุรักษ์และคนรุ่นใหม่หัวก้าวหน้า และดูเหมือนว่าจะมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งได้ในอนาคต การขัดแย้งทางความคิดดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นปกติในสังคมไทย หนึ่งในสาเหตุของความขัดแย้งนั้นเนื่องมาจากอคติ ทั้งจากเพราะรัก เพราะเกลียด เพราะไม่รู้ และเพราะกลัว อคติไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ แต่เกิดจากบริบทและระบบต่าง ๆ ในสังคมเปรียบได้กับกระเพื่อมของน้ำที่เกิดจากการโยนก้อนหินลงไปในสระ การลอคอคติเพื่อให้มองเห็นความจริงได้อย่างถูกต้องนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย มีการทดลองเรื่องอคติที่น่าสนใจ โดยคณะนักวิจัยนำกลุ่มคนสองกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกันมารวมไว้ในห้องเดียวกัน โดยมีการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่อเรื่องที่น่าไปสู่ความขัดแย้งชุดเดียวกัน โดยคาดหวังว่าผู้เข้าร่วมจะมีความเข้าใจต่อประเด็นนั้นได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ผลกลับกลายเป็นว่าคนทั้งสองกลุ่มกลับยึดมั่นในแนวคิดของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เลือกเฉพาะสิ่งที่ตนเองเห็นด้วย และเพิกเฉยต่อข้อมูลที่ต่างจากความคิดของตน ความคิดที่เจือด้วยอคติจึงไม่ใช่คำตอบที่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้เลย

การศึกษาในปัจจุบันก็เจือด้วยอคติ จึงส่งผลให้ผลิตบัณฑิตที่เจือด้วยอคติเช่นกัน เนื่องจากระบบการศึกษาใส่ค่านิยมว่าคนที่มีการศึกษาจึงจะมีความมรด เพราะคนที่จบการศึกษาจะได้รับโอกาสในการทำงาน เมื่อทำงานก็จะมีเงินที่จะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่านิยมนี้แฝงไปด้วยอคติ คือ อคติแห่งความกลัว กลัวอดตาย จึงส่งผลให้ระบบการศึกษาในปัจจุบันลดสถานะเป็นเพียงระบบที่หล่อหลอมเยาวชนเพื่อเข้าสู่ระบบแรงงาน ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีแรงผลักดันในการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทย แต่ก็ยังคงเป็นการปฏิรูปเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตทรัพยากรบุคคลเพื่อป้อนเข้าสู่ระบบทุนนิยมเช่นเดิม การปฏิรูปการศึกษาอย่างไร้ทิศทางและทำตามระบบการศึกษาของประเทศอื่นโดยขาดความรู้และตัดขาดจากฐานรากของตนเอง อาจนำไปสู่การเป็นการศึกษาแบบหมาหางด้วนได้ในที่สุด ประชาชนผู้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและชี้แนวทางในการพัฒนาการศึกษาผู้หนึ่งคือพุทธศาสนิกชนผู้มองว่ารูปแบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาที่ล้มเหลวโดยสิ้นเชิง เนื่องจากผลจากการศึกษาไม่ได้ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลดลง แต่กลับกลายเป็นว่ายังมีการศึกษามากขึ้นเท่าใดปัญหาต่าง ๆ กลับกองงยขึ้นเป็นเงาตามตัวมากขึ้น ความผิดพลาดของการศึกษาเกิดจากการที่วางเป้าหมายให้การศึกษาเป็นศึกษาเพื่ออาชีพ จึงส่งผลให้คนเห็นแก่ตัวจัด ยังมีใบปริญญายาวเป็นหางว่าว

ยิ่งยาวเท่าใดก็ยิ่งเห็นแก่ตัวจัดมากเท่านั้น ยิ่งเรียนมากยิ่งรู้อากก็ยิ่งกอบโกยมาก ทั้งนี้สำหรับ พุทธศาสนิกชนแล้วการเรียนรู้ไม่ได้เกิดจากสถานศึกษาแต่เพียงแหล่งเดียว ท่านมองว่าความรู้ของ มนุษย์แท้ที่จริงแล้วเกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและจากคนที่แวดล้อม ซึ่งเป็น ส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างอุปนิสัย การเรียนรู้จึงไม่ควรจำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียนหรือ ระบบการเรียน แต่การเรียนรู้ได้ทุกที่ตลอดเวลาทราบเท่าที่ยังมีชีวิต ดังนั้นเป้าหมายของการศึกษา สำหรับพุทธศาสนิกชน คือ นำไปสู่ความรู้ในภาวะที่ดีที่สุดในแต่ละช่วงชีวิต เพื่อการเป็นมนุษย์ที่ดี และรู้ประสีประสา คือ ไม่เพียงแค่ว่าอะไรเป็นอะไร อะไรควรทำหรือไม่ควรทำ แต่มีจิตใจที่เข้มแข็ง กล้าทำในสิ่งที่ควรทำ และละเว้นในสิ่งที่ไม่ควรทำได้

จริงอยู่ว่าการประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ แต่การมีพื้นฐานในการเป็นมนุษย์ที่ดี รู้ประสีประสา จึงจะนำไปสู่การประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างเป็นปกติสุข ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เรา ในฐานะผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา ได้ย้อนมองตัวเองว่าเราในฐานะของผู้มีการศึกษาประพฤติตน ให้สมกับเป็นผู้ที่มีการศึกษาอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ที่มีใบปริญญาเป็นทางว่า แต่ยังไม่ ประสีประสาต่อความเป็นมนุษย์ ยังปากว่าตาขยิบ เราในฐานะผู้ให้การศึกษาได้ให้การศึกษาแก่ศิษย์ เพื่อให้เข้าใจชีวิต เข้าใจโลก รู้เท่าทันโลก ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง และยอมรับในความเห็นต่าง โดยปราศจากอคติ ไม่ตัดสินสิ่งต่าง ๆ เพียงแค่ถูกใจหรือไม่ถูกใจ แต่สามารถตัดสินสิ่งต่าง ๆ บนฐาน ของความถูกต้องดีงามได้ และเราในฐานะสถานศึกษาได้สร้างหลักสูตรที่จะผลิตบัณฑิตที่ดีให้ แก่ผู้สังคม เพื่อจะได้ประกอบสัมมาอาชีพและเป็นกำลังที่ดีและเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศได้ อย่างยั่งยืน การปฏิรูปการศึกษาจึงไม่ควรเป็นการปฏิรูปเพียงตัวระบบ แต่ควรปฏิรูปผู้ที่อยู่ ในระบบการศึกษาให้เป็นผู้มีการศึกษาอย่างแท้จริง ปริญญาควรเป็นเพียงเป้าหมายหนึ่งในการ ศึกษา แต่คุณลักษณะของบัณฑิตที่เป็นผู้มีการศึกษาอย่างแท้จริงก็ควรเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้ เกิดขึ้นจริงด้วยเช่นกัน

เมื่อกล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาแล้ว การปฏิรูปที่ได้รับแรงกดดันไม่แพ้กันคงไม่พ้น การปฏิรูปคณะสงฆ์ ผู้ที่ให้มุมมองในการปฏิรูปคณะสงฆ์ได้ดีท่านหนึ่งคือท่านอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ท่านได้ให้มุมมองต่อการปฏิรูปคณะสงฆ์ในบทความเรื่อง “การปฏิรูปมหาเถรสมาคม” ซึ่งท่านได้อธิบายให้เห็นถึงความเป็นมาของมหาเถรสมาคม และทั้งท้ายด้วยข้อเสนอแนะ

ในการปฏิรูปมหาเถรสมาคมให้สมสมัยและใช้ได้จริง นอกจากนี้ในเล่มยังมีบทความที่ได้ศึกษาวรรณกรรมที่หลากหลาย ญัฐธา ไตรเลิศ ศึกษาสาส์นสมเด็จพระวรวงศ์มหา วิระวรรณ ศึกษาวรรณกรรมเยาวชนบ้านชายทุ่ง ในขณะที่วรรณพร พงษ์เพ็ง ศึกษาวรรณกรรมร่วมสมัย ในยุคสงครามเย็นของประมุข อุณหชุบ และเจียง ถิ หั่ง ได้ศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านของเวียดนาม เรื่องเสาะเสื่อ และวรรณกรรมพื้นบ้านไทยเรื่องท้าวเต่า ในประเด็นกำเนิดพรหมจรรย์ก็มีความน่าสนใจไม่น้อย นอกจากวรรณกรรมแล้ว หยาง ญานี และคณะ ได้ศึกษาเทศกาลสำคัญของชาวจีนยูนนานที่อพยพหนีภัยสงครามมาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื้อความในบทความมุ่งศึกษาการอนุรักษ์ประเพณีจากท้องถิ่นเดิมกับการปรับให้เข้ากับบริบทของพื้นที่และสภาพสังคมในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ญัฐพงศ์ บัวคง และคณะ ได้ศึกษาประเพณีเหยียบเสนาอันเป็นพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของครูโนราซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เบื้องต้นได้เป็นอย่างดี ในขณะที่พีไลพร สุขเจริญ และคณะ ได้ศึกษาภาวการณ์การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของผู้สูงอายุในสังคมไทยซึ่งกำลังเป็นปัญหาที่จะรุมเร้าประเทศในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีจึงได้จัดทำหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ และผู้เขียนได้ถอดบทเรียนจากหลักสูตรมานำเสนอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ที่สมสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจริยา หนูตืด และคณะ ได้ศึกษาคำควบกล้ำในภาษาถิ่นในแถบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และที่จะขาดเสียไม่ได้คือบทวิจารณ์หนังสือ วัชรนันท์น ชูทัพ ได้ชี้ให้เห็นถึงมุมมองเรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในนวนิยายเรื่องลุงเย็นคนสามัญ จึงนับว่าวารสารฉบับนี้มีความหลากหลายอยู่ไม่น้อยและมีความน่าสนใจอยู่ในที่

กองบรรณาธิการชุดนี้ได้เฝ้าพยายามอย่างเต็มความสามารถ มุ่งมั่นผลิตวารสารที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาเข้าสู่ฐานการรับรองที่สูงขึ้น หลายครั้งที่ได้รับคำติชมซึ่งช่วยให้เกิดกำลังใจและมุ่งปรับปรุงพัฒนามาโดยตลอด พวกเราในกองบรรณาธิการเห็นตรงกันว่า วารสารของเรามีโอกาสสูงยิ่งที่จะเป็นแสงเทียนแห่งปัญญาอันรุ่งโรจน์ให้แก่นักวิชาการและผู้ที่สนใจ แต่เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงอันเป็นสัจธรรม คือ ความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงกองบรรณาธิการ พื้นที่ส่วนนี้จึงต้องมีผู้ขับเคลื่อนชุดใหม่ที่เหมาะสมแทนพวกเรา อันนับเป็นนิมิตหมายที่ดียิ่ง เพราะการเปลี่ยนแปลงจะนำไปสู่การพัฒนา วารสารฉบับนี้จึงเป็นฉบับสุดท้ายที่พวกเรารับผิดชอบ

ก่อนจากกันพวกเราขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอก กองบรรณาธิการผู้เป็นบุคคลภายนอก ผู้เขียนบทความ และผู้ที่มีส่วนช่วยให้พวกเราทำงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งวารสารของเรามีคุณภาพอยู่ในระดับ TCI 1 หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะยังคงมีคุณภาพและพัฒนาไปสู่คุณภาพที่ดีกว่านี้

สุมาลย์ กาลวิบูลย์

วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	ก
บทความรับเชิญ	
การปฏิรูปมหาเถรสมาคม <i>สุลักษณ์ ศิวรักษ์</i>	1
บทความวิชาการ	
วัฒนธรรมทางภาษาในสาส์นสมเด็จพระ <i>ณัฐฐา ไตรเลิศ</i>	17
เทศกาลสำคัญของชาวจีนยูนนานที่หมู่บ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ <i>หยาง ญานี และคณะ</i>	41
การรับรู้ของผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี : บทเรียนจาก โรงเรียนผู้สูงอายุ <i>พิไลพร สุขเจริญ อรัญญา รักษาบ กมลชนก ทองเอียด</i>	61
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติในวรรณกรรมเขาวงกตเรื่อง “บ้านชายทุ่ง” <i>วรรณธิรา วิระวรรณ</i>	83

สารบัญ

บทความวิจัย

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรม
ของประมุข อุณหรูป

วรรณพร พงษ์เพ็ง

109

กำเนิดพรหมจารี : กรณีศึกษานิทานเวียดนาม
เรื่อง “เสาะเสื่อ” และนิทานไทยเรื่อง “ท้าวเต่า”
เจือง ถิ หั่ง

139

การเชื่อมโยงกับเบื้องบนในพิธีกรรมเหยียบเสน

ณัฐพงศ์ บัวคง

ประจักษ์ สายแสง

165

ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่นของคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ
/mr/ และ /m/ ในภาษาไทยถิ่นใต้ : ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
จรียา หุ่นดี

191

พุทธชาติ โปธิบาล

บทวิจารณ์หนังสือ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในนวนิยายเรื่องลุงเย็น คนสามัญ

วัชรนันท์ ชูทัฬห

217

แนะนำผู้เขียน

233

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

238

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

243

ใบสมัครสมาชิก

248